

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Kamila Ożarowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,

w sprawie oskarżonego **T. R.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 28 marca 2024 r.

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 7 marca 2024 r., sygn. akt III KK 38/23,

o zastosowaniu tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

utrzymuje w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu kasacji wniesionych przez obrońców oskarżonych F. S. i T. R., wyrokiem z dnia 7 marca 2024 r., sygn. akt III KK 38/23, na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 7 października 2021 r., sygn. akt II AKa 93/20 i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W związku z wydanym orzeczeniem kasatoryjnym, Sąd Najwyższy na rozprawie, postanowieniem z tej samej daty, na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 §

1k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k. zastosował wobec obu oskarżonych środki zapobiegawcze w postaci i tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, tj. do dnia 5 czerwca 2024 r.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł obrońca oskarżonego T. R. Zaskarżył je w całości i zarzucił obrazę przepisów postępowania:

- „art. 7 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 257 § 1 k.p.k. poprzez błędne uznanie, że w sprawie zachodzi potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania poprzez stosowanie względem podejrzanego tymczasowego aresztowania, podczas gdy ocena dotychczasowego zachowania podejrzanego wskazuje, że z jego strony nie istnieje żadne ryzyko godzenia w prawidłowy przebieg postępowania, zaś dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania wystarczające byłyby zastosowanie innych nie izolacyjnych środków zapobiegawczych,
- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej i niewszechstronnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów i wywiedzenie na tej podstawie błędnego wniosku, że względem podejrzanego nie istnieją powody nakazujące do odstąpienia od zastosowania takiego środka podczas gdy skazany przebywa w areszcie przez okres ponad połowy maksymalnej możliwej do orzeczenia kary,
- 1. art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 258 § 4 k.p.k. poprzez przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania na podstawie tych samych przesłanek, które istniały w momencie zastosowania środka, zaniechanie przedstawienia realnej analizy stosowania środka, dostosowanej do etapu postępowania z uwzględnieniem stopnia nasilenia obaw wpływania na tok postępowania, zwłaszcza przy uwzględnieniu faktu przebywania przez oskarżonego w areszcie przez okres ponad połowy maksymalnej możliwej do orzeczenia kary,
- 2. art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 251 § 3 k.p.k. poprzez zaniechanie odpowiedniego uzasadnienia rozstrzygnięcia poprzez wykazanie realnie istniejących przesłanek uzasadniających dalsze izolowanie oskarżonego zamiast zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania za pomocą całej gamy środków, o charakterze nie izolacyjnym, które także mogłyby spełnić

swą rolę, w sytuacji przebywania przez oskarżonego w areszcie przez długi czas, co uzasadniało oczekiwanie należytego wyjaśnienia wpływu tej okoliczności na realne obawy utrudniania postępowania i przez to wykazania, że tylko ten środek pozwoli na zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania,

3. art. 257 § 1 k.p.k. poprzez przedłużenie stosowania aresztowania w sytuacji, w której wystarczające jest stosowanie innych środków o charakterze nie izolacyjnym”.

W związku z tymi zarzutami wniósł o „zmianę zaskarżonego postanowienia w przedmiocie przedłużenia wobec oskarżonego T. R. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania poprzez uchylenie tego środka i zastosowanie w jego miejsce środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym w postaci, dozoru Policji ze zobowiązaniem do stawiennictwa we właściwej jednostce Policji ze wskazaną przez Sąd częstotliwością oraz zobowiązaniem do powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonymi, a także zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu, bądź zakazem wystawienia takiego dokumentu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż podniesione w nim zarzuty są bezzasadne. Od razu wskazać należy, że zażalenie skonstruowano niepoprawnie i niestarannie, o czym dobitnie przekonuje jego treść. Skarżący nie tylko myli status i dane osoby, w imieniu której wnosi ten środek odwoławczy, określając ją również mianem podejrzanego, ale też konstruuje poszczególne zarzuty w oderwaniu od istniejącej w sprawie sytuacji procesowej. Nie chce też przyjąć do wiadomości, że zaskarżonym postanowieniem zastosowano wobec oskarżonego T. R. (nie K. K.) tymczasowe aresztowanie, a nie orzeczono o przedłużeniu stosowania tego środka zapobiegawczego. Nie epatując kolejnymi usterkami, wystarczające, jak się wydaje, będzie stwierdzenie, że nie powinno się podpisywać i kierować do żadnego sądu takiego pisma procesowego.

Odnosząc się do zarzutów zażalenia, w pierwszej kolejności odnotować należy, że po uchyleniu prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie 7 października 2021 r., sygn. akt II AKa 93/20, T. R. pozostaje skazany

nieprawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 18 lutego 2020 r. sygn. akt II K 218/17, za przestępstwa z art. 280 § 1 k.k., z art. 158 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i in. na karę łączną 12 lat pozbawienia wolności.

Wobec tego chybione są te zarzuty zażalenia, w których skarżący, powołując się na naruszenie art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 1 k.p.k., kwestionuje istnienie przesłanki ogólnej stosowania tymczasowego aresztowania. Fakt nieprawomocnego skazania oskarżonego za przypisane mu przestępstwa przesądza o prawidłowości zastosowania przez Sąd Najwyższy art. 249 § 1 k.p.k. i uznania, że zebrane w sprawie dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez niego tych czynów.

Nie może także być mowy o naruszeniu przez sąd kasacyjny art. 258 § 2 k.p.k. Wprawdzie w uchylonym wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie obniżono wobec oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności do 11 lat, to jednak orzeczona w tej wysokości kara również stanowi bez wątpienia karę surową w rozumieniu art. 258 § 2 k.p.k. To z kolei prowadzi do ustalenia, że w zaistniałej sytuacji zachodzi konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania poprzez zastosowanie wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania jako środka zapobiegawczego. Skarżący przy tym pomija, że właśnie przepis art. 258 § 2 k.p.k., obok art. 249 § 1 k.p.k., został powołany przez Sąd Najwyższy jako podstawa zastosowania wobec oskarżonego T. R. tymczasowego aresztowania.

Jak wynika z uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11 oraz innych orzeczeń Sądu Najwyższego (postanowienia: z 26 lutego 2019 r., II K.K. 178/18; z 20 lutego 2020 r., I KZ 6/20, z 26 października 2020 r., V KZ 46/20; z 16 lutego 2021 r., V KZ 7/21), z art. 258 § 2 k.p.k. wynika szczególny rodzaj domniemania w zakresie istnienia obawy, że oskarżony (podejrzany), z uwagi na grożącą mu surową karę, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie. Mając na uwadze, że wysokość orzeczonej nieprawomocnie kary znacznie przekracza karę 3 lat pozbawienia wolności, która w świetle ostatniego z wymienionych przepisów jest karą „wysoką” potwierdza to prawidłowość dokonanego przez Sąd Najwyższy ustalenia, że istnieją okoliczności świadczące o zagrożeniu dla prawidłowego toku postępowania.

Wprawdzie to domniemanie jest wzruszalne, jednak argumentacja zawarta w zażaleniu obrońcy dotycząca zachowania się oskarżonego w zakładzie karnym nie przekonuje co do możliwości obalenia tego domniemania. Lektura uzasadnień wyroków Sądów obu instancji oraz fakt, iż przyczyną uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie była bezwzględna przyczyna odwoławcza związana z nienależytą obsadą tego Sądu, pozwala stwierdzić, że wciąż istnieje wysokie prawdopodobieństwo orzeczenia kary zbliżonej do wymierzonej w uchylonym wyroku. Wobec wysokiego prawdopodobieństwa prawomocnego orzeczenia wobec oskarżonego surowej kary pozbawienia wolności, nie można wykluczyć możliwości, że z jego strony zostanie podjęta obstrukcja procesowa.

Nie można wreszcie mówić, że wydając zaskarżone orzeczenie, nie dokonano testu proporcjonalności, o którym mowa w art. 257 § 1 k.p.k. Przeczy temu treść uzasadnienia zaskarżonego postanowienia (zdanie ostatnie).

W tym stanie rzeczy, uwzględniając jednocześnie fakt, że zarówno w czasie orzekania przez sąd kasacyjny na rozprawie w dniu 7 marca 2024 r., jak i w toku obecnego posiedzenia Sądu Najwyższego, nie ujawniły się przesłanki negatywne stosowania tymczasowego aresztowania określone w art. 259 § 1 - 3 k.p.k., postanowiono jak na wstępie.

[PGW]

[ał]